

47. JIRÁSKŮV HRONOV

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA
AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH
SOUBORŮ

47. JIRÁSKOV
HRONOV

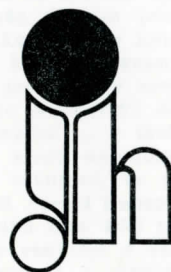

KLASIFIKACE PRŮMYSLŮ A SLUŽEB
EVROPSKÝ SOJAZH

FESTIVAL ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI
NA POČEST 60. VÝROČÍ VELKÉ ŘÍJNOVÉ
SOCIALISTICKÉ REVOLUCE A 30. VÝROČÍ
ÚNOROVÉHO VÍTĚZSTVÍ
ČESKOSLOVENSKÉHO PRACUJÍCÍHO LIDU

47. JIRÁSKŮV HRONOV

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH
DIVADELNÍCH SOUBORŮ

Mezi přáteli

Divadlo spojuje lidi různých profesí a snad i různorodých zájmů, které jsou přetavovány v hodnoty charakterizující naši socialistickou kulturu a její organickou součást, zájmovou uměleckou činnost. Není třeba nijak zvlášť připomínat, že amatérské divadelnictví se svou dlouhou pokrokovou tradicí patří k jejím nejvýrazněji profilovaným oborům. Přehlídky amatérského divadla a konec konců i každodenní práce v divadelních souborech — není to jistě nic výjimečného řekneme-li každodenní — jednotlivé premiéry a reprízy, to jsou stovky a tisíce hodin věnovaných jevišti, věnovaných rozvoji tradice nacházející i v této době desetitisíce nadšených a obětavých tvůrců. A že divadlo skutečně spojuje, to si ověřujeme při každé příležitosti; vždyť stačí sledovat třeba jen práci úzkého okruhu souborů, abychom pochopili, že v lidech a jejich vědomí, citech a představách zůstává tolik k vyslovení, tolik krásného a nevšedního — na druhé straně je právě to dosud nevyslovené vede k soustavné práci vyznačující se uměním hledat to pravé, to nové, to podstatné.

Jiráskův Hronov se každoročně díky mnoha souborům a početným odborným týmům, sledujícím vývoj amatérského divadelnictví, snaží vytvořit prostor představitelům krásných myšlenek amatérského divadla, a nejen myšlenek, ale také praxi v níž se v období několika posledních let objevilo mnoho neobyčejně cenných impulsů. Zaznamenaly je i Jiráskovy Hronovy, jak jinak, přehlídky se tu uskutečňují právě proto, aby stanovily vedle kvalit už postižených také perspektivy. Proto k faktu už známému, že divadlo spojuje, je nutné připojit další — protože divadlo jako předmět diskuse, rozhovoru se zcela konkrétním námětem a cílem také rozděluje, ale jen v konstruktivním slova smyslu, jako životný organismus, jenž žije v neustálém pohybu, bez něhož není perspektiv. Amatérské divadelnictví je v našich podmínkách nachází — v těchto dnech si připomínáme šedesát let, která uplynula od počátku Velké říjnové socialistické revoluce, ve druhém měsíci příštího roku oslavíme 30. výročí Únorového vítězství československého pracujícího lidu. Obě tak významná jubilea jsou těsně spjata se vznikem a rozvojem socialistické společnosti, která poprvé v dějinách stanovila požadavek zpřístupnění kulturních hodnot minulosti i přítomnosti co nejširšímu okruhu pracujících, společnosti, která v procesu socialistické kulturní revoluce vytvořila předpoklady šíření kulturních hodnot, ale i jejich tvorby, na niž se pracující přímo podílejí. Amatérské divadelnictví a jeho dosavadní vývoj je v tomto měřítku

praktickým potvrzením správnosti nastoupené cesty a jeho výsledky naznačují, že maxima možností ještě zdaleka nebylo dosaženo. Je to jen logické, protože pak by sebrávalo jen roli pasivní, snad by jen zaznamenávalo a nepřispívalo těm tendencím, které v plném rozsahu charakterizují život a způsob života uvnitř rozvinuté socialistické společnosti.

Proto jestliže divadlo spojuje, aby rozdělovalo k diskusi o něm, pak se základním cílem stává jednotota — jednotota názorů a postojů, třídní vyhraněnosti divadla a jeho postoj ke společenským problémům obecně. Je samozřejmé, že Jiráskův Hronov po svém na tyto tendence odpovídá a pomáhá řešit konkrétní otázky ve vztahu k nim. K tomu by nestačila jen historická tradice, souhrn hodnot jež tu vznikly, protože tím podstatným je dnešní příspěvek tradici i současnosti a ten je každoročně zcela určitý. Proto rodiště Aloise Jiráska tak srdečně vítá soubory, hosty přizpůsobující sem pro divadlo, zkušenosti zcela nové a zřetelně viditelné, pro poučení. Jiráskovo dílo je spojeno s divadelním dneškem a jeho rodné město, všichni jeho občané usilují přispět divadlu, přispět práci těch, kteří jí věnují podstatnou část svého času, část života. Všichni jsou si zde přáteli, kteří společnými silami napomáhají rozvoji amatérského divadelnictví, jedné z podstatných součástí naší socialistické kultury. I proto se tu všichni jako mezi přáteli cítí, vědomi si důležitosti své práce, kolektivního přínosu k tvorbě hodnot, které navazují zcela organicky na historické tradice a směřují k budoucnosti.

MěstNV Hronov

Na příkaz doby

„Hlavní věcí jest, abychom, mluvíme-li dnes o komunismu, měli na mysli dnešní, konkrétní komunismus a jeho dnešní, reální úkoly, neboť jen tak přijdeme k věci a budeme si z toho moci odvodit i praktické důsledky. A tyto úkoly, jež si dnešní komunismus klade, jsou tak zjevné, jasné a konkrétní, že je může pochopit každý, kdo vůbec chce myslet a chápat. Jest to především dovršení čili praktické uskutečnění cílů dosavadního hnutí dělnického za jiné, socialistické uspořádání lidské společnosti.“

Zdeněk Nejedlý, VAR č. 15 (z 1. III. 1925)

Celé století uplyne v příštím roce od narození jednoho z nejvýznamnějších zakladatelů naší marxistické historiografie, Zdeňka Nejedlého. Jeho rozsáhlé historické a kritické dílo směřovalo k samotným podstatám české národní kultury se snahou a jasným programovým cílem rozlišit v jejích struktuře a vývoji zcela jasná východiska, východiska lidová. Zcela zákonitě proto dodnes otevírá teoretické dílo Zdeňka Nejedlého, a to nejen rozsáhlé studie a sondy namířené hluboko pod povrch vnitřních vztahů, jen do jisté míry orientujících vývojové tendence naší kultury, ale i drobné polemické stati, črty a úvahy uveřejňované v časopisech, cestu k pochopení smyslu národní kultury — její lidovosti a hlubokého humanismu. Ten zaznívá jak v díle klasiků, jichž si Zdeněk Nejedlý všiml pod tímto zorným úhlem, ať už to bylo dílo J. K. Tyla, V. Háška, J. Nerudy, tak literární a dramatická tvorba A. Jiráska a dalších autorů. Teoretická šíře díla Zdeňka Nejedlého je nezměrná, ale zcela logickým vyústěním jeho badatelského i publicistického úsilí se stala programová východiska, která ho jako jednoho z prvních historiků přivedla k pochopení významu revolučních změn, jež po roce 1917 nastaly v sovětském Rusku. V tvorbě Z. Nejedlého bychom našli četné poznámky a stati o vzájemném ovlivňování ruské a naší kultury i jeho logické zdůvodnění. Je proto samozřejmé, že právě po Velké říjnové socialistické revoluci to byl Zdeněk Nejedlý, kdo stanul mezi zakladateli Společnosti pro hospodářské a kulturní sblížení s novým Ruskem (1925), redigoval stejnojmenný časopis, stal se autorem několika monografií věnovaných Sovětskému svazu a také osobnosti Vladimíra Iljiče Lenina.

Hledání vzájemných vztahů mezi oběma kulturami přivedlo Z. Nejedlého ke stykům se sovětskou uměleckou

avantgardou a v době druhé světové války až do Moskvy, kde vykonal velikou práci, jejímž cílem byla kromě jiného také propagace naší literatury v Sovětském svazu. Velmi brzy rozeznal světodějný význam Velké říjnové socialistické revoluce a její zákonitý vliv na vývoj dělnického hnutí ve světě, rozeznal však i její zákonitý vliv na formování procesu socialistické kulturní revoluce a ve smyslu jejich cílů orientoval své teoretické dílo nejen v předválečném období, ale také v době vzniku nové republiky, těsně spjaté se Sovětským svazem a dalšími státy, které zahájily výstavbu socialismu. Zájem Zdeňka Nejedlého o dílo Aloise Jiráska a samozřejmě i o amatérské divadelní hnutí vycházel právě z těchto principů, které jsou totožné s teorií a praxí socialistické kulturní revoluce. Právě literární a dramatické dílo Aloise Jiráska, v jehož jménu už po léta probíhají národní a celostátní přehlídky amatérského divadla v Hronově, obsahovaly ty myšlenky, jichž si Z. Nejedlý cenil na pokrokové klasické literatuře i tvorbě svých současníků — lidovost a znaky národního umění v tom nejlepší slova smyslu. Proto i četné podněty k popularizaci Jiráskova díla jako jedné ze základních hodnot historického odkazu české literatury dodnes představují logické vyústění programového stanoviska Zdeňka Nejedlého jako marxistického teoretika i jako jednoho z tvůrců socialistické kulturní politiky.

Ne náhodou připomínáme jeho jméno právě v těchto dnech; je těsně spjato s divadelním Jiráskovým Hronovem a zejména pak se základními proměnami charakteru přehlídky amatérských divadelních souborů po Únoru v roce 1948. Jeho cíle byly vyhraněny zcela zřetelně a zákonitě v souladu s principy nové kulturní politiky, která se po Únoru a pod vlivem Velké říjnové socialistické revoluce začala vyvíjet směrem k široké účasti pracujících na tvorbě i přijímání kulturních hodnot. Jedním z velmi závažných vyjádření tohoto faktu je i rozvoj amatérského divadelnictví, které dodnes staví na základech položených před léty teoretickým a politickým úsilím Zdeňka Nejedlého, jenž jako jeden z prvních pochopil, jaké jsou praktické cíle výstavby socialismu a komunismu.

Divadelní soubor ZK ROH Sklárny Kavalier
Sázava

Patronát: ZO ROH a vedení n. p. Stavostroj
Nové Město nad Metují

ALOIS JIRÁSEK

MARYLA

Dramatizace: Zdeněk Bláha

Režie: Čestmír Kovář

Scéna: ing. Václav Horáček

JIRÁSKOVO DIVADLO — 5. SRPNA 1977

PÁTEK — 16.00 A 19.00 HODIN

Tiburci Čelechovský	JOSEF VOSÁHLO
Šašek krále Jiřího z Poděbrad	JIŘÍ POLESNÝ
Kuba	PETR VOSÁHLO
Horušanský	RUDOLF LATKA
Zbyněk Buchovec	ZDENĚK BUBNÍK
Uršula	RŮŽENA VOSÁHLOVÁ
Eufemie	JAROSLAVA BŘEZINOVÁ
Maryla	ZOJA KOVÁŘOVÁ
Šonovský	ing. LADISLAV NOVÁK
Celba	ing. MILOŠ BERAN
Ondřej Buchovec	EMANUEL VOKOUN

Asistent režie: Alena Kovářová, inspicie: Alena Hlubocká, dále spolupracují: Alena Kovářová st., Jarmila Beranová, Božena Nováková, Anastázie Latková, Miroslav Rehák — světla, Milan Petrus — zvuk

VÝVOJ OCHOTNICKÉHO DIVADLA V SÁZAVĚ

Začátky sazavského ochotnického divadla se datují do doby přelomu 19. a 20. století. V této době dochází ke stavbě dráhy sazavského „Pacifiku“, která rozbouřila dosud klidnou hladinu městečka i jeho okolí. V řadách budovatelů tohoto díla přicházejí do Sázavy i takoví, kteří za povinnost vzdělanců pokládají všestranně zdvíhat společenskou i kulturní úroveň lidu. Mezi jinými byl to vedoucí stavby Ing. Mladějovský a další, Ing. Korbelář, jemuž se tehdy právě v Sázavě narodil syn Otomar, pozdější známý český herec. Vedle nich se starali o kulturní povznesení občanů i letní hosté, kteří v hojném počtu Sázavu navštěvovali. A byla mezi nimi slavná jména herců: F. F. Šamberk, Karbus, Matějovský, operních pěvců: E. Polert, Polák, taneční mistr Aug. Berger, vesměs členové Národního divadla. Ze spisovatelů to byli Primus Sobotka, F. X. Svoboda, Růžena Svobodová, Dr. Servác Heller, František Herites, Václav Štech. Dále jezdili do Sázavy sochaři Schnirch a Sucharda, malíři František Horký, Jansa a Hudeček, jakož i hudební skladatelé Karel Bendl, Karel Pospíšil a jiní.

Je nepochybně zásluhou všech jmerovaných, že v roce 1900 došlo k založení Spolku divadelních ochotníků Sázavan v Sázavě. Svou činnost spolek zahájil 4. listopadu 1900 hrou Jana Nerudy Prodaná láska. Předsedou spolku byl zvolen řídící učitel Karel Štědrý, pod jehož vedením vyvíjel spolek bohatou činnost. Hrály se hry z tehdy běžného repertoáru pražských divadel. Z nich je možno uvést Tylovu Paličovu dceru, Kvapilovu Princeznu Pampelišku, Maryšu bratří Mrštíků, Jiráskovy hry Otec, Vojnarka a další. Na programu byl Stroupežnický, Šamberk, Štolba, F. X. Svoboda, Šubert, Viková-Kunětická a jiní soudobí autoři. Po smrti Karla Štědrého převzal vedení spolku učitel Josef Konečný, který stejně jako

jeho předchůdce se plně věnoval divadelní činnosti. Vykonaával ve spolku práce dramaturga, režiséra, nápo- vědy, inspicienta a vůbec vše, co bylo třeba. Hrlo se na malém jevišti v sále hostince U Nováčků.

První světovou válkou byla činnost spolku přerušena. Po první světové válce převzala vedení spolku mladší generace. Byli to zejména bratři Ota a Láda Oplovi.

Tehdy se přistěhoval do Sázavy ze Stříbrné Skalice mladý divadelní nadšenec Vladimír Dolejší, který se hned na začátku uvedl režii hry Václav IV., v níž vytvořil s úspěchem titulní roli. Dolejší byl herec, režisér, výtvarník i organizátor. Pod jeho vedením se sázavské divadlo dostalo na daleko vyšší úroveň, než mělo dřív. Pro divadlo mu nebyla těžkou žádná práce a obětoval mu vše, zdraví, tělesné síly a nakonec i svou existenci. Jeho činnost nebyla však oceněna a nedočkal se nikdy vděku svých spoluobčanů. Repertoár jím vybíraných a režírovaných her býval však pro ochotnické herce i obecnostvo velmi náročný.

Na začátku 20. let byla v Sázavě postavena sokolovna. Tělocvičná jednota Sokol převzala v rámci svého dramatického odboru i provozování divadelních her. Rozsáhlý sál a velké jeviště s dobrým technickým vybavením poskytovalo Dolejšímu možnost uvádění velkých a výpravných her s kompary. Z těch jmenujme zejména Dvořákovy Husity, Mahenova Jánošíka, Tylova Jana Husa, Šubrtova Jana Výravu, Langrova Periferii, Michaelisovu Revoluční svatbu a jiné. Nebál se uvádět ani hry Williama Shakespeara (Sen noci svatojánské, Večer tříkrálový), Moliérový Křehotinky, Čapkovy hry RUR, Bílou nemcc, Jiráskova Gera, Halbeho Proud a další.

Druhým divadelním nadšencem byl Dolejšího švagr Vašek Vávra, výborný malíř, herec-komik a dobrý muzikant. Oba společně vytvářeli vlastnoručně pro každou hru novou výpravu. Hodiny této práce, kterou konali bez nároku na odměnu, nebyly a nebudou nikdy spočítány. Další divadelní rodinou byly Henychovi. Matka, která stála u zrodu sázavského ochotnického spolku i dcera, která v jejich šlépějích pokračovala.

Koncem dvacátých let odešel Vladimír Dolejší k divadelní společnosti, kde pobyl několik let a po svém návratu pokračoval v divadelní práci. V jeho nepřítomnosti režíroval hry Miloslav Pospíšil. Po návratu Dolejšího se pak spolu v režírování střídali.

Činnost dramatického odboru nebyla přerušena ani nacistickou okupací. I tehdy zaznívala česká řeč ze sázavského jeviště. Byla umlčena až v roce 1944, kdy na základě zákazu okupantů došlo k zastavení činnosti českých divadel.

První hrou, která byla po osvobození naší vlasti provedena byla Jiráskova Lucerna.

Často hostovali na sázavském jevišti i pražští profesionální herci. Byl to např. Zdeněk Vávra, Otomar Korbelář, Ladislav Boháč, Josef Grus a jiní.

Když v únoru 1948 převzala dělnická třída správu věcí

do svých rukou, došlo k změnám i v kulturní oblasti. Divadelní činnost převzal od Dramatického odboru Sokola Závodní klub ROH národního podniku Skláren Kavalier. Od roku 1950 do roku 1970 sehrál tento soubor celkem 46 premiér a asi 250 představení. To je téměř 50 000 hodin kulturní práce z ochoty.

Soubor hraje svá představení nejen v řadě míst v okrese, ale i mimo jeho rámec. Zúčastnil se několika přehlídek a festivalů (Lysá n. Lab., Jaroměř, Libčice n. Vlt., Nymburk, Vlašim, Ostrava, Libochovice, Jablonec n. Nis., Kutná Hora atd.). V posledních letech režírovali J. Böhm, F. Církva a J. Polesný. Má kolem 20 stálých členů a zejména v poslední době je potěšitelný zájem z řad mládeže. V roce 1959 byl postaven nový kulturní dům s moderně vybaveným jevištěm, dobrou akustikou a příjemným prostředím.

V repertoáru souboru poslední doby: Strakonický dudák, Lucerna, Vojnarka, Otec, Naši furianti, Noc na Karlštejně, Pražský žid, Hrátky s čertem, Jak přišla basa do nebe, Léto, Třetí přání, Mlynář a jeho dítě, Mordová rokle, Inteligenti, Ostrov Afroditi, Rybníkář Kuba, Svatba sňatkového podvodníka, Sňatková podvodnice, Dřív než kohout zazpívá, Košílka, Ruská otázka, Loď jménem Naděje, Třicet stříbrných, Anna přechází na červenou, Maryla, Hvězdy nad hradem atd.

Dr. Karel Konečný, Emanuel Vokoun

NEKOLIK POZNÁMEK REŽISÉRA Č. KOVÁŘE KE HŘE A. JIRÁSKA A Z. BLÁHY — MARYLA

Inscenovat hru o 21 obrazech je vždy problém, ale Sázavští se tohoto problému nepolekali. Půvabná novela A. Jiráska, zpracovaná pro jeviště s citem a vtipem zkušnou rukou Z. Bláhy, je nejen zaujala, ale i pevně k sobě připoutala a na několik měsíců ovládla jejich myšlenky a veškerý volný čas.

Pracovali s chutí, prali se s nedostatky i nepředvídanými překážkami a radovali se, když se práce dařila, a inscenace začínala mít tvar.

Všichni pochopili, že nejde jen o „Romanci z časů krále Holce, kdy byla za groš ovce“, ale že v Jiráskově Maryle kromě romantické úsměvnosti a půvabu je i mnoho životní moudrosti a zdravého lidského rozumu.

Příběh lásky Maryly a vladky Šonovského je zdvojen s příběhem lásky Parise a Heleny z Kroniky Trajánské a také nepřátelství Šonovského a Domkovských je paralelní s nepřátelstvím Řeků a Trojanů.

Tím je ve hře vyzdvihnut a zdůrazněn problém „malých příčin“, které mívají velké a kruté následky. A je v příběhu názorně předváděn šaškem krále Jiřího z Poděbrad, (tím byl podle historie bratr Paleček).

Druhý autor Z. Bláha tedy v dramatizaci použil známý princip divadla na divadle. A je to nesporně pro zdiva-

delnění příběhu vipný přínos, který dává inscenátoru i hercům velké možnosti. Rozbíjí totiž jednotu času i místa děje a děj sám dovoluje akcentovat v těch jeho částech, které zdůrazňují hlavní myšlenky hry a inscenace. Dále umožňuje šaškovi, jako inscenátoru celé „divadelní podívané“, aby komentoval příběh a opět tak podtrhoval smysl a vyznění inscenace.

Kromě toho předbíláním událostí, zásahy do děje a přisluhováním v různých jevištních situacích šašek opět a opět narušuje iluzivnost, nedovoluje divákům zapomenout, že jde o kratochvíli, kterou vlastně spolu s herci hrají i diváci. Neboť představují krále Jiríka z Poděbrad a jeho dvůr, pohodlně usazený v prostoru hlediště.

Úkol inscenovat takto ztvárněný příběh není jistě běžný v praxi našich souborů. Vyžaduje hravost a lehkost, umění přecházet v krátkém časovém úseku z jedné napjaté situace do druhé bez možnosti delší psychofyzické přípravy. Vyžaduje jinou hereckou techniku než tradiční dramata pevně zformovaná do tří až pěti sevřených aktů. I alespoň částečné zvládnutí takové techniky je cenným přínosem pro soubor, který je i v chápání divadla i doslovně velmi mladý a schopný vypořádat se i v budoucnu s novými náročnými inscenacemi a úkoly.

Čestmír Kovář, režisér ZK ROH Skláren Kavalier,
Sázava nad Sázavou

Divadelní soubor TYL
Městského kulturního střediska Rakovník

Patronát: ZO ROH a vedení závodu Veba 08

Police nad Metují

BORIS VASILJEV ... A JITRA JSOU ZDE TICHÁ

Překlad a dramaturgie: J. Černíková

Režie: Josef Kettner, člen DJW Praha, j. h.

Scéna a kostýmy: M. Čech, člen KD Kolín, j. h.

Choreografie: Karel Bednář, AMU Praha, j. h.

JIRÁSKOVO DIVADLO — 6. SRPNA 1977

SOBOTA — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Vypravěč	JAN KORF, nositel zlatého odznaku J. K. Tyla
Fedot Jevgrafovič Vaskov	PAVEL KUBLA
Rita Osjaninová	ALENA MUTÍNSKÁ
Žeňa Komelkovová	EVA KARNOLDOVÁ
Galja Četvertakovová	NAĎA PLINCNEROVÁ
Líza Bričkinová	JAROSL. PERGLEROVÁ
Soňa Gurvičová	JAROSL. CERMANOVÁ VĚRA SVOBODOVÁ
Kirjanovová	HELENA TVRZOVÁ
Nacističtí parašutisté	JIRÍ SVOBODA FRANTIŠEK MUTÍNSKÝ JIRÍ GEBHART JOSEF CERMAN

Asistent režie: Jan Korf, nositel zlatého odznaku J. K. Tyla, světla: Ladislav Dufek, zvuky: Josef Zamazal, maskér: Josef Gebhart, účesy: Marie Zamazalová, kostýmy: Jana Smýkalová, rekvizity: Irena Korfová, text sleduje: Jaroslava Marková, Eva Reidlová, představení řídí: Zdeňka Karnoldová, technika: Ladislav Dufek, Václav Karnold, Josef Němeček, Karel Karnold

Představení je hráno bez přestávky

SLOVO O SOUBORU

Divadelní soubor TYL při MěstKS v Rakovníku má již dlouholetou tradici. V roce 1972 oslavil své 100 leté trvání a zároveň 165. výročí sehrání prvního českého představení v Rakovníku.

Za tuto dobu se zúčastnil řady soutěží, přehlídek a festivalů jak okresních, krajských tak i celostátních. Pořádal Rakovnické divadelní Wintrovy hry, Krivoklátská divadelní léta, podílel se na přípravě Rakovnických divadelních žatev a Krajských soutěží divadelních her pro děti.

Stal se členem Kruhu vítězných souborů ÚMDOČ, mnohokrát získal titul Vítězný soubor krajské přehlídky, jeho členové dostali četná uznání a diplomy za herecké výkony, režii, výpravu a soubor se čtyřikrát probojoval až do Jiráskova Hronova, a to v letech 1947, 1948, 1949 a 1959 s inscenacemi „Nová Oresteia“, „Princezna Pampejška“, „Ohnivěc“ a „Metelice“.

Za svou 105. letou činnost sehrál soubor 1571 představení, z nichž bylo 472 premiér a 228 agitek a pásem. Vystřídala se zde nepřehledná řada nadšených herců a hereček. Soubor stále hledal a hledá nové členy, aby rozšířil řady těch, kteří mají divadlo rádi, ale také je rádi „dělají“.

Přestože se soubor v poslední době soutěží nezúčastňoval, nedá se říci, že by nebyl činný. V soutěži aktivita,

vyhlášené SČDO a SKKS v roce 1974/75 se soubor umístil na druhém místě. V roce 1975 obdržel čestné uznání ministra kultury ČSR za svoji práci a v roce 1976 se v soutěži aktivity umístil na šestém místě.

Se svou inscenací Borise Vasiljeva „... A jitra jsou zde tichá“ se zúčastnil letošní krajské přehlídky vyspělých divadelních souborů a byl navržen na 47. Jiráskův Hronov. V červnu pak sehrál tuto hru na XVII. Divadelní Spíšské Nové Vsi.

V minulém roce navázal soubor úspěšnou spoluprací s profesionálními umělci a chce tak činit i nadále, neboť si je vědom toho, že nelze ustrnout na místě, ale že je nutno stále hledat nové poznatky a získávat další zkušenosti.

O AUTOROVÍ A HŘE

Boris Vasiljev — současný sovětský prozaik a filmový scénárista, jeho literární díla jsou známa po celém Sovětském svazu, se plně věnoval umělecké činnosti od svých 36 let. Byl původním povoláním voják — v roce 1941 absolvoval vojenskou akademii a se zbraní v ruce prošel celou druhou světovou válku.

V roce 1953 absolvoval autorské semináře, které vedl známý sovětský dramatik Nikolaj Pogodin.

Od roku 1960 pracuje Boris Vasiljev jako filmový scénárista. Zajímavá tematika, její neschematické zpracování, velký vnitřní dramatický náboj a zvláštní smysl pro humor — to všechno jsou charakteristické rysy Vasiljevova autorského rukopisu, které způsobily, že téměř všechna Vasiljevova prozaická díla ožila znovu buď na divadelní scéně či na filmovém plátně. Např. jeho povídka „Neregistrovaný“, se objevila v divadelní podobě na scéně Divadla Leninského Komsomolu, povídka „Nestřílejte labutě“ byla v autorově přepisu do divadelní podoby uvedena v Moskevském divadle Sovremennik atd.

Nejpopulárnějším Vasiljevovým dílem se stala povídka „A jitra jsou zde tichá“, která se dočkala podoby nejen divadelní (v Moskevském divadle na Tagance), ale i operní a konečně i filmové, za kterou byl Boris Vasiljev jmenován laureátem státní ceny.

Právem se příběh staršího Vaskova a pěti dívek — vojínů protiletadlové baterie — odehrávající se za druhé světové války stal tak oblíbený. Autor v něm líčí osudy lidí s velikou přesvědčivostí a životní pravdivostí. Nelačuje na růžovo, ale také nepropadá beznaději. A jeho hrdinové, posavení do mimořádné situace, jsou lidé jako my: hledající a nalézající, chybující a mýlící se, ale nevzdávající se v boji proti všemu, co mrzačí a ničí člověka.

Jarmila Černíková

Divadelní soubor ZK ROH n. p. Svít, ZPS
a Rudý říjen Gottwaldov

Patronát: Zemědělské stavební sdružení Hronov

A. N. OSTROVSKIJ KDO HLEDÁ NAJDE

Překlad: Vladislav Čejchan

Režie: Jan Honsa, j. h.

Scéna a kostýmy: Josef Jelínek, j. h.

Pohybová spolupráce: Jaroslav Knesl, j. h.

JIRÁSKOVO DIVADLO — 7. SRPNA 1977

NEDĚLE — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Pavla Petrovna Balzaminová	ZDENA DUBANSKÁ
Michajlo Dmitrič Balzaminov, její syn	ZDENEK NOVOTNÝ LADISLAV LYSONĚK
Akuliňa Gavrilovna Krasavina, dohazovačka	DAGMAR BAROŠOVÁ
Matrjona, kuchařka u Balzaminových	RŮŽENA VÍTKOVÁ
Lukjan Lukjanyč Čebakov, důstojník ve výslužbě	MILOŠ KADLEC
Domna Jevsigněvna Bělotělová, vdova	ANNA MARTIŠKOVÁ
sestry	
Raisa Panfilovna Pěženová	IRENA ŠURANSKÁ
Anfisa Panfilovna Pěženová	SYLVA SLANINOVÁ
Chimka, služebná u Pěženových	Ing. JIŘINA VIČÁNKOVÁ

Světla: Ivan Barbořík, zvuky: Jiří Holub,
text sleduje: Jiřina Vičáňková

SLOVO O SOUBORU

Divadelní soubor Závodního klubu Svit - ZPS - Rudý říjen Gottwaldov byl založen v roce 1949 jako jeden z prvních kroužků závodního klubu. V loňském roce oslavil 25 let trvání.

Soubor je složen převážně ze zaměstnanců největších gottwaldovských podniků. V jeho řadách působí i pracující ostatních závodů a škol. Věkový průměr až do nedávné doby byl poměrně vysoký. Avšak právě v roce nácviu hry Tábor byla získána nábořem i řada mladých lidí, kteří soubor omladili.

V souboru jsou zastoupeny různé zaměstnanecké kategorie. Vedle dělníků zde působí učitelé, studující, studenti, technici apod. Všichni mladí členové divadelního souboru jsou členy SSM.

První inscenace, které soubor uvedl, to jsou „Parta brusiče Karhana“, „Divotvorný klobouk“, „Boženka přijde“, „Makar Dubrava“, a aktovky „Strýček Kosta“, „Ztracená láska“ a „Dobří lidé“ ukázaly, že soubor si získal oblibu širokého obcenstva. Každá hra byla nejméně dvacetkrát reprízována v celém tehdejším gottwaldovském kraji.

V roce 1951 po odchodu 14 lidí ze souboru na divadelní školu a k divadlům zůstal soubor prakticky bez mladých lidí. Během doby byl znovu doplněn a při zvýšené péli a odpovědnosti dosáhl nových úspěchů. Od roku 1957 zúčastnil se často celostátních přehlídek ochotnických souborů, ať už to byl Krnov, Hronov nebo Srámkův Písek.

V roce 1957 se poprvé zúčastnil celostátní přehlídky získal první cenu. Toto vítězství znamenalo pro soubor velkou zodpovědnost k přístupu a nácvičce dalších her. Ze tuto odpovědnost brali členové vážně, byla účast na JH v roce 1959 se hrou „Damoklův meč“ od N. Hikmeta.

V roce 1961 soubor nacvičil Figuerodovu hru „Liška a hrozný“, se kterou se zúčastnil několika krajských přehlídek a s velkým úspěchem ji uvedl t. r. na JH. Již v dalším roce uvedl soubor hru J. Hrubína „Křišťálová noc“. I s touto hrou se soubor vypravil k čestnému umístění v celostátní přehlídce na JH. Je nutno zdůraznit, že veškerou svou činnost soubor v první řadě odevzdává svým kmenovým divákům v patronátních obcích, v okresech — zúčastňuje se přehlídek okresních a oblastních.

Do roku 1970 jsme odehráli hru „Krysař“ od Dyka, „Veselé paničky“, „Děvčata z Brokweley“, „Opalu má každý rád“, „Liška a hrozný“ a v roce 1970 se soubor znovu zúčastnil přehlídky JH se hrou „Plynové lampy“.

V roce 1971 byla nacvičena hra Ostrovského „Pravda je hezká? štěstí lepší“.

V roce 1972 nacvičil soubor vysoce politicky angažovanou hru „Tábor“ od Griseldy Gambaro. S touto hrou se zúčastnil soubor mezinárodního festivalu v Budapešti a reprezentoval ČSSR rovněž v Belgii v Gentu v r. 1974 a v letošním roce se s touto hrou zúčastnil II. evropského festivalu ve Wolfsburgu v NSR. V sezóně 1976-1977 připravil soubor divadelní hru A. N. Ostrovského „Kdo hledá, najde“. Tato divadelní inscenace byla vybrána na letošní Jiráskův Hronov.

Malá scéna Lidové školy umění a PKO
Gottwaldov

Patronát: ZO ROH, odbočka SČSP a hospodářské
vedení n. p. ELTON Nové Město nad Metují

JAROSLAV BAŘINKA

SMRT NA HRUŠCE

Režie, scéna, kostýmy: Antonín Navrátil

Hudba: Antonín Bařinka

Masky: Jaroslav Bařinka

Pohybová spolupráce: Božena Pavlišťíková

Výtvarná spolupráce: Vlasta Čančíková a žáci
výtvarného oboru LŠU v Gottwaldově

JIRÁSKOVO DIVADLO — 8. SRPNA 1977

PONDĚLÍ — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Smrt	DAGMAR DĚDKOVÁ JANA GARLÍKOVÁ
Kača	MARCELA VYORALOVÁ HANA TEJKALOVÁ
Pohřebenář	JIŘÍ CETKOVSKÝ
Rychtář	DUŠAN HŘEBÍČEK
Dochtor	ZBYNĚK VYBÍRAL
Apatykář	JOSEF KUNDERA
Rechtor, kobyla	DALIBOR DĚDEK LIBOR VACULÍK
Ponocný	BEDŘICH ZAORAL
Policajt	MICHAL PREININGER
Janek	RADOVAN VACULÍK
Franta	DUŠAN ŠKUBAL
Tonek	MICHAL MAŠEK
1. plačka	IVANA ŠIMKOVÁ HANA MIKLOVÁ
2. plačka	HANA CVEKOVÁ JITKA KOMOROVÁ
1. tetka	JANA PŠENČÍKOVÁ
2. tetka	ZDENA KOVÁŘOVÁ PAVLA VRCHOVSKÁ
3. tetka	REGÍNA KOŠTUŘÍKOVÁ
Děvčica	HANA NAVRÁTILOVÁ
Synek	MARTIN JANEK
Prase, kobyla	SERGEJ SANŽA
Medvěď	RADISLAV SEDLÁČEK

Jevištní technik: František Dvorský,
osvětlovač: Josef Kovář, zvukař: David Baďura,
garderoba: Věra Vaculíková

Soubor Malá scéna Parku kultury a oddechu a Lidové školy umění v Gottwaldově (dále jen MS, PKO a LŠU) vznikl v roce 1969. PKO a LŠU vytvořily podmínky k provozování divadla pro děti a mládež a pro činnost amatérského divadelního souboru.

Již první inscenace pohádky Jána Romanovského — Zvířátka a hasťman — získala v Uherském Brodě na přehlídce amatérských souborů, hrajících pro děti a mládež, první cenu a čestná uznání za herecké výkony. Každým rokem se práce souboru zkvalitňovala, ale výrazně se projevila až v r. 1971, kdy nastoupil na LŠU jako externí pracovník literárně dramatického oboru profesionální herec a režisér Divadla pracujících v Gottwaldově Antonín Navrátil. Převážnou část souboru tvoří žáci LŠU. (Jejich příprava v rámci výuky je cítědomá a dlouhodobá). Soubor splňoval podmínky pro účast na

konkursu dětských divadelních souborů se závěrečnou přehlídkou — Kaplické divadelní léto.

Literárně dramatický obor LŠU Gottwaldov se v posledních třech letech zúčastnil přehlídek ZUČ inscenací v režii Antonína Navrátila: v r. 1975 Alexander Chmelík: Můj přítel Kolja — tato inscenace byla nastudována na počest 30. výročí osvobození ČSSR. V r. 1976 Jaroslav Bařinka: Smrt na hrušce — tato inscenace byla nastudována na počest XV. sjezdu KSČ a v r. 1977 Klauuniády — s hudbou Josefa Dvořáka. Všechny tři inscenace prošly krajským výběrem.

V r. 1975 byla inscenace hry Můj přítel Kolja vybrána jako seminární představení na mezikrajsovou přehlídku ve Žďáře nad Sázavou. Inscenace dle slov výběrové poroty — citát: „měla vysokou úroveň ve srovnání s ostatními dětskými soubory a výsledky její práce jsou mimořádné. Právě proto, že srovnání s běžnou prací dětských souborů bylo obtížné, bylo představení této hry na mezikrajsové přehlídce zařazeno jako nesoutěžní, ale seminární.“

V r. 1976 se soubor LŠU a PKO přihlásil do soutěže se hrou Jaroslava Bařinky: Smrt na hrušce. Podle slov soutěžní poroty — citát: „režisérův inscenační záměr kladl na děti vysoké nároky, které bylo možno zvládnout jen díky systematické, dlouhodobé přípravě dětí. Herecký projev byl stylizovaný, jak to vyžadoval text i celkový ráz hry. Děti pochopily styl a osvojily si výrazové prostředky, které byly dokonale sladěny s ostatními prvky inscenace a jejich výtvarnou i hudební složkou.“

Tato inscenace byla vybrána a navržena ÚKVČ pro zahraniční reprezentaci na reciproční zájezd do NDR. Dále uvedl tento soubor inscenaci v MLR — v Soproni-Győru zároveň s ukázkami další inscenace — Klauuniády.

K inscenaci Klauuniády — citát poroty: „toto představení je dalším logickým krokem k celkové linii souboru. Děti jsou vedeny k vědomému pantomimickému výrazu od jeho nejjednodušších projevů až po složité kreace. Výrazná je zde pohybová složka, což je u pantomimy nezbytné.“ Čsl. televize v Ostravě projevila mimořádný zájem o poslední dvě jmenované inscenace.

Od r. 1969 nastudoval soubor 25 inscenací, z toho několik politických pásem a jednu současnou sovětskou hru se závažnou pedagogickou tematikou. Odehrál celkem 254 představení pro 50 000 diváků. Jednotliví členové souboru absolvovali mnoho menších vystoupení (ročně asi 150) při různých společenských akcích — vítání do života, veřejné schůze, předvolební akce atd. Obsadili každým rokem přední místa v okresních a krajských recitačních soutěžích. V r. 1976 získal Dušan Hřebíček, člen souboru, 2. místo v celostátním kole Puškinův památník.

Inscenace, které připravil s. Antonín Navrátil jsou využívány i metodicky při seminářích, které organizuje OKS pro vedoucí dětských divadelních souborů ve spo-

lupráci s SSM. Soubor pravidelně vystupuje pro gottwaldovské děti v Malé scéně a zajíždí do obcí našeho okresu i mimo něj. Kolektiv se zúčastňuje okresních festivalů v Luhačovicích, Slavičíně a Uherském Brodě, které jsou pořádány každoročně pro děti z celého okolí jmenovaných měst.

Pracovnice OKS v Gottwaldově hovoří o souboru: „dětský divadelní soubor PKO a LŠU prokázal za poslední roky vysokou ideově uměleckou kvalitu a podotýkám, že při dobré pedagogické a odborné práci může s dětmi vzniknout představení výchovné a působivé. Jsme přesvědčeni, že např. Smrt na hrušce splňuje závěr druhé národní konference ZUČ a může dobře reprezentovat v případech potřeby náš stát i v zahraničí“.

Anežka Navrátilová,

programová pracovnice PKO Gottwaldov

Anna Večeřová,

feditelka LŠU Gottwaldov

K INSCENACI HRY JAROSLAVA BAŘINKY SMŘT NA HRUŠCE

Nešlo nám o autentický přenos valašského folkloru, ale o jeho jevištní stylizaci ve všech inscenačních rovínách, při snaze o zachování a zvýraznění poetiky, vyplývající ze splynutí těchto dvou — zdánlivě tak neslučitelných žánrů — folkloru a dramatu. Tento princip sám si vynutil potřebu důkladné úpravy původní předlohy Jaroslava Bařinky, která byla navíc motivována potřebami textu, hraného dětským interpretem.

Hlavním pedagogicko režijním záměrem při inscenování právě této adaptace valašské lidové pohádky, bylo seznámení se a proniknutí co nehlouběji do principů lidového divadla vůbec a dále obnažení základních prvků lidového divadla a hledání souvislostí a jejich logických souměřitelností se středověkým lidovým divadlem. Domnívám se, že prvky lidovosti v divadelním projevu jsou stejné v historii světového divadla a jsou pouze modulovány a pozměňovány společenskými a geografickými podmínkami té které doby.

Význam naší inscenace Smrt na hrušce vidím ve hledání možnosti jak zacházet s folklorem kteréhokoliv kraje naší republiky při jevištním zpracování a tím i možnosti jeho zachování, být ve stylizované podobě, kterou vyžaduje potřeba jeviště. Nejde o objevování nového, ale o pokus navázat na tradici, které dal základ v této oblasti E. F. Burian a k jehož odkazu se touto inscenací neskromně hlásíme.

ANTONÍN NAVRÁTIL, režisér

Divadelní soubor MĀJ Ústředního kulturního
domu železničářů Praha

Patronát: ZO ROH a vedení Oblastního podniku
služeb Nové Město nad Metují

GRIGORIJ GORIN ZAPOMEŇTE NA HÉROSTRATA

Režie: Jiří Beneš

Scéna: A. Nosek

Výběr hudby: V. Bezděk

JIRÁSKOVO DIVADLO — 9. SRPNA 1977

ÚTERÝ — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Tissafernés	J. BYSTRINA
Klementina	D. HALAXOVÁ I. KRAUSOVÁ
Kléon	A. MARŠÁK
Hérostratos	G. URBAN
Chrysippos	J. VANĚK
Erita	J. MIKEŠOVÁ
Žalářník	A. NOSEK
Kameník	V. BEZDĚK
Hrnčír	L. LHOTA
Lazebník	L. TRÍSKA
Inspicientka	J. URBANOVÁ

Asistent režie: M. Mikešová, masky: K. Kurel,
stavba: R. Müller, zvuk: J. Maršáková,
světla: J. Smolík, rekvizity: B. Kaiserová

SLOVO O SOUBORU

Divadelní soubor Máj vznikl 1. 11. 1956 a po celou dobu své existence patří mezi špičkové soubory. Na Hronově vystupuje v letošním roce po páté. Zabývá se stejnou měrou studiem her pro dospělé a studiem her pro děti a v letošním roce je zařazen nejen na národní přehlídku na Hronov, ale také na národní přehlídku do Ostravy.

Inscenace G. Gorina „Zapomeňte na Hérostrata“ měla premiéru 1. dubna 1977. Soubor na hře pracoval s obrovskou chutí a na Hronov přijíždí s touhou přenést na diváka náboj, který je ve hře obsažen.

Autor rapsal o hře, že se na starořeckém námětu snažil odhalit některé dnešní problémy. Pohrdání lidskými hodnotami, chorobná ctižádost a lež, to je zhoubné v jakékoliv době a v jakékoliv podobě a na každém z nás záleží jak bude příští svět vypadat.

Divadlo mladých JZD Vysoká Libeň

Patronát: ZO ROH a vedení Státního statku
v Teplicích nad Metují

OLDŘICH DANĚK VÁLKA VYPUKNE PO PŘESTÁVCE

Režie: Miloš Švarc, j. h., Vladimír Dědek

Scéna: Jarmila Křížková, j. h.

Choreografie: Bohumil Augustin, j. h.

JIRÁSKOVO DIVADLO — 10. SRPNA 1977

STŘEDA — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Vladimír Bendl, herec	JOSEF VIDEMAN
Antonín Struna, jeho přítel	VLADIMÍR DĚDEK
Primář	FRANTIŠEK DĚDEK
Asistent	STANISLAV HANEK
Vrchní sestra	LADISLAVA ROUSOVÁ
Ošetřovatelka	MARIE VIDEMANOVÁ
Ela	JITKA SRPKOVÁ
Eva	VĚRA DĚDKOVÁ
Ema	INKA ROBOVÁ
Tanečnice	VĚRA ŽÍLOVÁ JINDRA ŠULCOVÁ JARMILA RELICHOVÁ JAROSLAVA KLNAŇOVÁ ANNA LÍBALOVÁ

Technická spolupráce: Bohumil Mikyna, Petr
Herink, Jiří Hanek, Josef Rumanko, Jaroslav
Pokorný, Zdeněk Mareš

SLOVO O SOUBORU

Našemu souboru je letos 18 let. Za toto období jsme nastudovali 27 her, které jsme uvedli ve 115 reprízách.

Naše vesnice má pouze 400 obyvatel a starou sokolovnu, která se teprve v letošním roce dočká zahájení generální přestavby a my nového, prostornějšího jeviště.

Nastudovanou hru si můžeme na našem jevištičku zahrát maximálně dvakrát a tak zajíždíme za publikem všude tam, kam nás pozvou. Do vesnic, kde mají jeviště vybavené pouze oponou kde příprava představení trvá několik hodin.

Hráli jsme na více jak čtyřiceti jevištích, malých i velkých. Hráli jsme na pěti národních přehlídkách vesnických a zemědělských souborů ve Vysokém nad Jizerou, v roce 1973 jsme vystupovali na festivalu v Bulharsku, kde jsme uváděli Klicperův Ženský boj. V roce 1974 jsme získali putovní pohár A. P. Čechova na festivalu ruských a sovětských her ve Svitavách za inscenaci hry Braginského - Rjazanova Jednou na Silvestra. Tři putovní ceny předsedy Středočeského KNV jsou rovněž pobídkou k další práci.

V posledních letech nastudujeme za rok jednu hru, víc premiér už asi nestihneme a ani nechceme. Zkoušíme dlouho a snažíme se, aby naše hry byly dobře nastudovány. Jestli se nám to daří, budete moci posoudit sami.

Divadelní soubor Hanácká scéna
Osvětové besedy Kojetín

Patronát: ZO ROH a vedení n. p. Kovopol
Police nad Metují

JAN JÍLEK SILVESTR

Režie: Karel Novák, člen DOS Olomouc, j. h.

Scéna: Josef Oulehla

JIRÁSKOVO DIVADLO — 11. SRPNA 1977

ČTVRTEK — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Silvestr	OTTO TRUNEČEK
Jarmánek	VLADIMÍR NOVOTNÝ
Doktorka	MARIE OULEHLOVÁ
Sojková	VĚRA KAFKOVÁ
Květa	MARIE KAVALCOVÁ
Eliška	BOŽENA NOVOTNÁ

Rekvizity: Libuše Čechová,
inspicient: dr. F. Řezáč, text sledují: Marie
Tichá, Vlasta Kočendová

SLOVO O SOUBORU

Divadelní soubor Hanácká scéna při Osvětové besedě v Kojetině byl založen v roce 1949.

Od svého vzniku vyvíjel nepřetržitou činnost. Pravidelně se také zúčastňoval amatérských soutěží divadelních souborů. Třikrát postoupil až na Jiráskův Hronov. V roce 1956 to bylo hrou M. Gorkého „Děti slunce“, za kterou získal III. cenu a čestné uznání ÚV SČSP za nejlepší inscenaci ruské hry. V roce 1958 získal II. cenu za inscenaci hry A. P. Čechova „Racek“. V roce 1965 postoupil na Jiráskův Hronov s hrou polského autora J. Broszkiewiczze „Skandál v Hellbergu.“ V roce 1970 obdržel za svou činnost čestné uznání rady Severomoravského krajského národního výboru v Ostravě. V roce 1975 obdržel Čestné uznání ministra kultury a Čestný odznak SM KNV v Ostravě.

Těžiště práce souboru je na vesnici. Každou hru sehraje také v menších obcích kde není v činnosti vlastní divadelní soubor.

Zvláštní ocenění zasluhuje skutečnost, že většina členů pracuje v souboru již od jeho založení a neúnavně se snaží o udržení pravidelné činnosti. Podařilo se již ovšem získat ke spolupráci i nové členy, kterým postupně své zkušenosti předávají.

Členové souboru se také nepřetržitě zapojují do agitační činnosti. Pravidelně vystupují s kulturními pořady

při společensko politických akcích, hlavně při oslavách významných výročí ve svém městě a okolí.

Od svého založení nastudoval a uvedl soubor Hanácká scéna 54 divadelních her, se kterými sehrál 589 představení a které shlédlo 151 527 diváků. Z uvedených her bylo 20 her českých a slovenských autorů, 13 her klasických ruských autorů, jedna hra bulharského autora, jedna hra jugoslávského autora a 19 her klasické i současné západní tvorby.

Dne 13. listopadu 1976 měl premiéru Jílkův „Silvestr“. Za tuto inscenaci získal soubor na XVIII. krajském divadelním festivalu ve Frenštátě pod Radhoštěm v provincii 1976 I. cenu i Cenu diváka. Téhož ocenění se dostalo souboru na Krajském divadelním festivalu v Přerově v březnu 1977.

Jako další svou inscenaci připravuje soubor veselohru německého autora Rudi Strahla „Bláznivá vůně čerstvého sena“.

SLOVO O HRE

Hra Jana Jílka „Silvestr“ je veselohrou ze současného života naší vesnice. Ústřední postavou je Silvestr Habrblant. Silvestr místo „r“ říká „ř“, a v rozčilení zatrhne. O zábavách tancuje s dveřmi a při oslavách družstevního kombinátu zapálí svíčku pod zbytkem nápisu „Vše pro člověka“ na transformátoru.

Býval mistrem v orbě, předsedou v družstvu, vedoucím sušičky... Nic se mu nedařilo, družstevní společenská zařízení vedl tak, že do nich lidé přestali chodit a družstevníkům kázal o morálce tak krásně, že zapomněli dělat. Měl aspoň v rámci přidružené výroby dělat houpací koně, ale vyráběl neprodejné krávy, protože mají „osamělejší a tesknější duši.“ A tenhle originální človíček, dobrý jako dítě, se chce stát matkou a vychovatelkou opuštěných dětí, protože v dětech, jimž chce dát svoje představy o světě, je život věčný a protože vůbec nesouhlasí s tím tancem kolem zlatého telete, který se teď v družstvu provozuje.

A to je originální paradox Jílkovy hry, že kritikou typického rozporu mezi materiálním blahobytem a lidskou chudobou je právě tenhle krásný blázníček, který v životě nic nedokázal. Druhým paradoxem je, že předseda Jarmánek, v němž je lidská chudoba v šatech materiálního blahobytu demonstrována, vůbec není jen ukecaný frázista, mlsný kocour a majitel pár statisiců na knížce, ale v jádru zřejmě nejen schopný, ale i dobrý chlap. — A tak je to s každou Jílkovou postavou s originální tetou Sojkovou, s lékařkou i s poslankyní Eliškou. Každá má v něčem pravdu a něčím je směšná. Jsou to postavy z masa a kostí, dokumenty autorovy bezpečné znalosti lidí i jeho charakterizačního umění.

Tato komedie — jak dále napsal Jiří Beneš, šéfredaktor Amatérské scény — akcentuje závažné myšlenky, otázky smyslu lidského života a hledání opravdového štěstí v čistých lidských vztazích.

Divadelní soubor „Braník“
Obvodního kulturního domu Praha 4

Patronát: ZO ROH a vedení Kovopodniku
Broumov

JULIUS EDLIS KDEŽ JEST, ÁBELE, BRATR TVŮJ

Překlad: Josef Melč
Úprava a režie: Vlastimil Fišar, j .h.

Scéna: Václav Klimt

Hudba: Jiří Váchal ,j .h.

JIRÁSKOVO DIVADLO — 12. SRPNA 1977

PÁTEK — 16.30 A 19.30 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Já	RUDOLF MOUČKA
Ona	JAR. KVASNIČKOVÁ
On	MILOŠ ČÍŽEK
Oni	JIRÍ BAUER, LENKA ČÍŽKOVÁ, MIROSLAVA ČENTEŠOVÁ, MILAN DUFEK, ANNA KOPAČKOVÁ, ANTONÍN KVASNIČKA, JOSEF KŘENEK, JIRÍ NEBESKÝ, MARTA NOVOTNÁ, KAREL POSPÍŠIL, ZDENĚK PŘÁDA, LUBOŠ SCHOVÁNEK, JANA ŠŮCHOVÁ, EVA VANČUROVÁ

Asistent režie: Karla Klimtová, text sleduje:
Alice Jurková, zvuk: Jiřina Žáková, světla:
Miloš Tesař, ing. Karel Mottl

O ČINNOSTI A HISTORII SOUBORU OKD-4 BRANÍK

Soubor „Braník“ byl založen v roce 1871, pokrokově smýšlejícími mladými lidmi — vlastenci, kteří prosadili myšlenku založit v Braníku spolek divadelních ochotníků, v němž by se nejen soustřeďoval společenský život, který by občanům poskytoval ušlechtilou zábavu, ale zároveň by měl i výchovně společenský aspekt.

Po zahajovacím představení 25. března 1871 k němuž byla zvolena Tylova hra „Paní Marjánka, matka pluku“ následovala řada úspěšných inscenací, které jsou zaznamenány v divadelní kronice. Činnost divadelních ochotníků „Braník“ vrcholila v letech 1913 až 1914, kdy soustřeďuje v sobě všechno, co lze nazvat kulturním životem tehdejší branické obce.

Své padesátiny soubor oslavuje již v samostatné Československé republice v roce 1921, kdy se opět stal centrem kulturně společenské činnosti tehdejší doby. V roce 1925 bylo dobudováno branickými ochotníky vlastní divadlo, které bylo prvním stálým ochotnickým divadlem v Praze. Při jeho slavnostním otevření člen činohry ND Karel Želenský vepsal do pamětní knihy: „Divadlo branické! Z nadšení lidu jsi postaveno, žij pro jeho povznesení.“

V novém Branickém divadle často hostovali známí divadelní herci ND Ladislav Pešek, Jaroslav Vojta, Jaroslav Marvan, Jiří Dohnal, Eduard Kohout, Otýlie Berišková, Jiřina Šejbalová, Lída Plachá, Vlasta Fabiánová, Rudolf Deyl, Theodor Pištěk, Antonie Nedošínská v divadelních inscenacích Strakonický dudák, Naši furianti, v Lucerně, Matce, Maryše, Vojnarce, Tvrdohlavé ženě, Fidlovačce, v Loupežníkovi, Revizoru, Cyranu, Paličově deři. Dále měl soubor Braník ve svém repertoáru mnoho klasických činohr, zpěvohry, koncerty, letní slavnosti, šibřinky a dětská představení.

Jedním z kulturně politických úkolů, které naše socialistická společnost vysoce oceňuje a podporuje je amatérská umělecká tvorba. Soubor „Braník“ vyrůstá z obrozené doby, z doby první a druhé světové války a přerůstá do současné doby, která jej formuje a ideově orientuje k uměleckému ztvárnění a obohacení kulturního života.

Pro zachování a další vytváření místních kulturních tradic v duchu socialistického způsobu života, který je významným prostředkem rozvíjení tvořivých sil lidí, vynaložil ONV Praha 4 na renovaci Branického divadla částku 600 tisíc Kčs.

Hlavní iniciátor vrátit divadlo zpět svému poslání a významu po sedmiletém pronájmu čsl. televizi byl Obvodní kulturní dům Praha 4. Soubor s nadšením pomáhal při rekonstrukci divadla a úpravách interiéru, odpracoval 950 brigádnických hodin. V této době zároveň studoval hru M. Gorkého „Jegor Bulychov a ti druzí“ v režii Václava Kasala a odborné režijní pomoci Vlasti-

mila Fišara, člena Divadla na Vinohradech. Premiéra této inscenace byla určena k 50. výročí postavení divadla, kdy opět naplno zahájilo svoji činnost a k 30. výročí osvobození ČSSR Sovětskou armádou. Tuto náročnou hru soubor „Braník“ nastudoval za spoluúčasti druhého dramatického souboru Obvodního kulturního domu Praha 4 „Vlast“, což vedlo oba soubory v této době ke sloučení.

Soubor „Braník“ se zúčastnil se hrou „Jegor Bulychov a ti druzí“ konkursu na celostátní přehlídku amatérských souborů v Jiráskově Hronově a dostal se do mezikrajového kola v Jablonci nad Nisou. Byl vybrán porotou na 3. národní přehlídku, která byla v rámci Festivalu ZUČ ke 30. výročí osvobození ČSSR, ruských a sovětských divadelních amatérských her ve Svitavách r. 1975.

Dále se s touto hrou zúčastnil 1. Pražské přehlídky amatérských divadelních souborů, která se konala ve spolupráci s OKD 4 v divadle Braník také v roce 1975.

Soubor ve své krystalizaci překonal a ještě překonává určité zakořeněné tendence, které někdy inklinovaly k zábavnému méně náročnému repertoáru (například Ůnos Sabineek, Úsměvy a kordy, Třetí zvonění).

Výrazným zásahem do dramaturgie směrem k současnému socialistickému repertoáru je nastudování hry soudobého sovětského autora J. Edlise „Kdež jest, Ábele, bratr tvůj“ v režii Vlastimila Fišara, člena Divadla na Vinohradech, kterou soubor nastudoval k 60. výročí VŘSR. Touto inscenací si soubor klade vyšší a náročnější úkoly v zájmové umělecké tvořivosti a zároveň pochopil správný ideový směr spojený se současným životem lidí.

Dagmar Grofová, ved. odd. kult. vých. činnosti

SLOVO REŽISÉRA O HŘE

O hře jsem se poprvé nedozvěděl z recenze nebo ze slovníku. Seznamoval mne s ní rozrušen hlubokým zážitkem náš tehdy šestnáctiletý syn Ján. Až skončí příběh hry pochopíte, proč touto vzpomínkou začínám.

Konečně nebude to jediná vzpomínka, kterou protkám toto vyzádané slovo o hře. Ta další bude protichůdná. Setkal jsem se totiž, i přímo v souboru, také s výhradami ke hře; že „ÁBEL“ nebude dnešního diváka zajímat, že je příliš epický, že „je to zase o válce“ a že obecenstvo má stejně raději zábavu. Ách, nemám nic proti dobré, komediální a kultivované divadelní zábavě. Dlouhá léta svého uměleckého hledání však přímo nesnáším rádooby humornou plytkost a lehtavý bulvár. Sladké hodiny zapomnění doprávala v divadle „lidu“, tak jak si ho ona představovala, buržoazie, ale my dnes snad nemusíme přebírat únikové tendence... Můžeme čerpat z čisté lidové tradice českého divadla, a to v nejširším záběru, od J. K. Tyla až po tradici Osvobozeného divadla. Nemyslím si také, že diváka může uchvacovat jen tragédie, ale ani jen komedie. Člověk, který bytostně

touží obohatit svůj všední, uspěchaný a často vyčerpávající život uměleckým zážitkem se právě tak rád ze srdce zasměje, jako se oddá hluboké myšlence a citovému prožitku.

Edlisova hra má bezesporu silný emotivní náboj a klade závažné lidské i společenské otázky. Není to hra o válce, ale o člověku. Nepřitahuje okruhem svých problémů jen veterány války, zasahuje válečnou generaci právě tak jako bezstarostné mládí. Konečně Šolochovův Osud člověka, o němž jsme při zkouškách mnohokrát hovořili, také není jen povídkou jen pro staré nebo jen pro mladé a v žádném případě není jen novelou o válce. Jejím hrdinou je poválečný člověk, hrdina, který hledá své místo ve světě. Tak jako Šolochovův i Edlisovi vojáci žijí mezi námi, s námi, jsou obklopeni prací, úspěchy, nemocemi, mají nebo ztratili ženy a děti, mají rodiče a přátele. Jeden z Edlisových mužů má práci, jezdí k moři, chodí do biografu, rád se napije, nikdo mu neublíží a přece se nemůže vzpamatovat od chvíle, kdy jej přítel zradil. Druhý byl v koncentráku, teď dře jako kůň, žádné povinnosti se nevyhýbá, má díl, čestné uznání, žije jako každý a přece se užívá, leze po čtyřech od chvíle, kdy zradil svého druha. Setkávají se v dnešním světě, ale jejich výchozím bodem je válka jako plod fašismu. Oba dva fašismus nenáviděli, jeho bezostyšná moc však dostala jejich osudy do pohybu. Jeden z nich mýslí víc na sebe, na to, jak na fašismus vyzraje, jak proklouzne a výsledek? Svou mravní šanci, na začátku stejnou, jako měl jeho přítel, zašlapal v bahně zrady. Sugestivní střetnutí svých odcizených hrdinů vystavěl Julius Edlis na biblickém podobenství, v němž nedostává otázku Kain, člověk, který vraždil, ale Ábel, člověk, který byl zavražděn, ale zůstal na živu.

Po léta mám v hlavě zafixovaný výrok Emila Františka Buriana: „Člověk se touto velkou válkou odcizil člověku“. Našel jsem si úvahu, z níž je tento citát a čelí dál: „A to bylo moje největší překvapení, když jsem se vrátil z koncentračního tábora, kde přes všechny útrapy nebo právě pro ně jsme rozuměli jeden druhému. Můj celý zápas od těch dob, co jsem se vrátil, byl o to, abych našel cestu z bludiště, do kterého nás uvrhl fašismus a poslední válečný konflikt... Co umělce dnešního typu, totiž umělce uvědomělého, může zajímat, je jenom člověk, který prožívá společenské převrasy, který trpí pod válečnými katastrofami a který prochází vývojem stálého, jasnějšího a jasnějšího uvědomování. Proto náš repertoár bude zaměřen k problémům, které se budou týkat niterného života člověka, jeho tragických zápasů o lidskou svébytnost, jeho konfliktů v pracovních poměrech a jeho právu na život...“

A protože i amatérští tvůrci touží být umělci dnešního typu, umělci uvědomělými, zdá se mi, že vzrůstání E. F. Buriana už není třeba ke hře „Kdež jest, Ábele, bratr tvůj?“ ani za režiséra ani za soubor nic co dodávat.

Vlastimil Fišar

Divadelní soubor Hviezdoslav
při Podtatranském divadle, stálé scéně,
Spišská Nová Ves

Patronát: PV ROH a vedení podniku Zelenina

v Hradci Králové

JÁN SOLOVIČ ZLATÝ DÉŠŤ

Hra o čtyřech dějstvích

Dramaturgická úprava: Štefan Olša, j. h.

Režie: Josef Prázmári, j. h.

Scéna a kostýmy: Antónie Prázmáriová, j. h.

JIRÁSKOVO DIVADLO — 13. SRPNA 1977

SOBOTA — 16.00 A 19.00 HODIN

OSOBY A OBSAZENÍ

Mikuláš Benedik, předseda MNV	ing. PETER KÖNIG
Eva	JÚLIA PAULÍNYOVÁ
Vierka	ANNA KUCKOVÁ
Tonka	ERIKA FINDUROVÁ
Štefan	ing LADISLAV ROŠTÁR, zasl. pracovník kultury
Valent	ŠTEFAN ONDRUŠ
Viktor	JOSEF GAVLÁK
Hlasy	PUBLIKUM

Asistent režie: ing. Ladislav Roštár,
inspicient: Ján Tarbaj

Scénu a kostýmy zhotovily dílny Podtatranského divadla pod vedením Jána Nalevanka a Gabriely Hripkovej; světla: Milan Jochman a J. Harmata; stavba: O. Kollár a J. Tarbaj

SLOVO O SÚBORE

Posledné roky činnosti súboru HVIEZDOSLAV boli akousi žatvou dlhoročnej práce hereckého jadra súboru, ale aj vedenia Podtatranského divadla — stálej scény v Spišskej Novej Vsi. O žatve môžeme v tomto prípade hovoriť preto, lebo systematická dlhoročná práce, ktorej znakom bola aj objavná a hľadačská dramaturgia, prejavila sa vo výslednej kvalite inscenácií. Súbor Hviezdoslav ešte pred celoštátnou premiérou v profesionál-

nom divadle uviedol v r. 1974 Solovičovú hru Meridián. S inscenáciou tejto spoločensky angažovanej hry nášho popredného slovenského dramatika uviedol sa súbor v roku 1974 aj na Jiráskovom Hronove. Na XV. divadelnej Spišskej Novej Vsi predstavili sa členovia súboru pokračovaním Meridiána — Strieborným jaguárom. Minulého roku si súbor Hviezdoslav „vybojoval“ účasť na celoslovenskej prehliadke vyspelých ochotníckych divadelných súborov hrou talianskeho pesničkára Giulia Cesara Croceho BERTOLDO A BERTOLDINO, ktorú podľa starých textov napísal a v podtitule „lapajčina v dvoch častiach“ nazval Blahoslav Hečko.

Súbor Hviezdoslav tohto roku jubiluje. Má 45 rokov. Ale jeho členovia vedia, že na históriu sa nestačí iba odvolávať. Hviezdoslavovci nenapodobňujú svojich predchodcov, nadväzujú na nich, ale idú svojou cestou. To, čo bolo včera odvážne a zaujímavé, obyčajne dnes už takým nie je. Nová skutočnosť si vyžaduje nové myšlienky aj nové činy. Ale v jednom zakladatelia aj potomci idú spolu. V hľadaní, v odvahe, v ostrom pohľade na všetko, čo deformuje našu skutočnosť, čo ju ochudobňuje o ľudský aj umelecký rozmer.

Potvrdením týchto slov je skutočnosť, že práve oni ako aj jediní ochotníci v republike uviedli na javisko všetky tri časti triptychu nášho popredného dramatika Jána Soloviča: Meridián, Strieborný jaguár a Zlatý dážď.

SLOVO K HRE

Najnovšia Solovičova hra Zlatý dážď je završením trilógie Meridián, Strieborný jaguár. Ústrednou postavou Zlatého dážďa je najmladší Benedik Miki. Úprava textu pre spišskonovoveskú inscenáciu spočíva v tom, že sa príbeh predsedu neodohráva v uzavretej kancelárii národného výboru, ale za prítomnosti občanov mesta — divákov rieši problém angažovaného prístupu ku skutočnosti s jej mnohorakými peripetiami.

Inscenácia rozbúra steny kancelárie a hrá sa na otvorenom javisku podľa princípu arény tak, že diváci obklopujú účinkujúcich zo všetkých strán. Poslaním inscenácie je zotrieť hranicu medzi hercom a divákom, diváka urobiť aktívnym účastníkom na deji. A podľa toho aj Solovičov text sa stáva materiálom, cez ktorý účinkujúce postavy vyjadrujú svoj vzťah k živej a aktuálnej skutočnosti.

Hrať sa teda bude modelová situácia a zo Zlatého dážďa nás predovšetkým zaujímajú problémy, ktorých riešenie vyvoláva konfliktné situácie. Nebudeme špeciálne zdôrazňovať charaktery postáv, ale skúmať ich konanie vzhľadom na riešenie daných situácií: výstavba podnikovej chaty, či jaslí?, regresívne či progresívne riešenie vzniklej kalamity?, úplatok v tejto situácii nevyhnutný, či len neobvyklá jeho forma?

V súhlase so Solovičovým textom v závere inscenácie kladieme otázku zodpovednosti a viny, dožadujeme sa

spravedlivého rozriešenia a rozhrešenia nielen pre mladého Benedika, ale aj pre všetkých zúčastnených. Hra, ako je napísaná, ale aj inscenácia, ako ju budeme robiť, nedáva na túto otázku lakonickú odpoveď. Núti však hercov aj divákov hlboko sa zamyslieť nad našimi skutkami a činmi, pred ktoré nás ustavične stavia život.

V tomto zmysle si naša poetika vyžiadala takú úpravu textu, aby z hry vypadli sekvencie, ktoré riešenie problému neposúvajú dopredu, ale pribrzdzujú ho. Rovnako bolo potrebné odstrániť z textu minulý čas, pretože inscenácia vždy za prítomnosti všetkých osôb na deji si vyžaduje ustavičnú akčnosť. Vzhľadom na hrací priestor, ktorý pozastáva výslovné a zámerne z divadelných prvkov — praktikábel, reflektor, zlatý dážď, používa nedivadelný, reálny prvok iba otáčavé kreslo a vázy, boli z textu odstránené všetky telefonáty a nahradené priamou reakciou publika v rozhovore s hercami.

V istom zmysle v tejto inscenácii ide o typ divadla uvádzaného v otvorenom divadelnom priestore, divadla politického a teda socialistického, výsostne aktuálneho, možno povedať — o divadelnú publicistiku. Herec sa nebude konfrontovať len s protagonistom, respektíve spoluhercami, ale aj s divákmi, ktorých chce získať na svoju stranu a usiluje, aby mu dali za pravdu. Hľadanie pravdy a odpoveď na ňu si bude musieť nájsť divák sám. A jeho odpoveď na morálne — etické poslanie hry bude najmenej tak odlišná, ako odlišné, ale aj súhlasné s reakcie jednotlivých postáv hry na konkrétny problém.

Cieľom uvedenia Solovičovej Zlatého dážďa v Podtranskom divadle je okrem vnútornej ambície súboru — hľadať nové výrazové prostriedky, nastolenie aktuálneho spoločenského problému na hranici uvedomenia si seba ako osobnosti a seba ako spoluobčana tejto pospolitosti tohto socialistického štátu.

MIMODIVADELNÍ PROGRAM

47. JIRÁSKOVA HRONOVA

Sobota 6. 8.

- 16.30 Koncertní vystoupení Dechové hudby SZK ROH
Náchod
20.30 Filmové představení — Jan Hus

Neděle 7. 8.

- 16.30 Vystoupení folklorního souboru HADAR,
SZK Červený Kostelec
20.30 Filmové představení — Jan Žižka

Pondělí 8. 8.

- 16.30 Koncertní vystoupení jazz rockových souborů
Andromeda a Penetrace, Měst. výbor SSM Náchod
20.30 Filmové představení — Proti všem

Úterý 9. 8.

- 16.30 Přehlídka pletených modelů VD Druška
Hradec Králové

Středa 10. 8.

- 16.30 Koncert Velkého dechového orchestru
ZK MAJ Hronov
20.30 Filmové představení — Jan Roháč z Dubé

Čtvrtek 11. 8.

- 16.30 Společný koncert pěveckých sborů
Dalibor ZK MAJ Hronov a Stěnavan JKP Broumo /
20.30 Filmové představení — Filosofská historie

Pátek 12. 8.

- 16.30 Koncertní vystoupení Dechového orchestru
ZK Veba Machov
20.30 Filmové představení — Mladá léta

47. JIRÁSKŮV HRONOV — programová brožura — Vydal: Přípravný výbor 47. Jiráskova Hronova — Redakce, grafická úprava a úvod: Milan Marek — Obálka: Zdeněk Farský — Náklad 1 200 ks — Vytiskly Východočeské tiskárny, provoz 13, Hronov — Cena: 4,— Kčs — Povoleno odborem kultury VĚKNV pod č. j. 226/kult/77/b

Přírodní pódium v Jiráskových sadech, Hronov

FESTIVAL ZÁJMOVÉ
UMĚLECKÉ ČINNOSTI
NA POČEST
60. VÝROČÍ
VELKÉ ŘÍJNOVÉ
SOCIALISTICKÉ REVOLUCE
A 30. VÝROČÍ
ÚNOROVÉHO VÍTĚZSTVÍ
ČESKOSLOVENSKÉHO
PRACUJÍCÍHO LIDU

6./13. 8. '77
